

Funktionsområder for veterankoordinatoren

Indhold

Baggrund	2
Generelt.....	2
Veterankoordinatoren skal kunne	2
Funktionsområder	2
Veteraner	2
Udsatte veteraner.....	2
Pårørende	2
Samarbejdspartnere	3
Frivillige og NGO'er	3
Kollegaer internt.....	3
Netværk	3
Veterankoordinatoren faciliterer i dag følgende netværksmøder	3
Veterankoordinatoren deltager i følgende netværksmøder	3
Samarbejder og snitflader	3
Opsøgende arbejde	3
Veterancentret	4
Forsorgscenter Tofte	4
Veterankoordinator	4
Rollefordeling i det opsøgende arbejde	5
Akutberedskab.....	5
Opmærksomheds- og udviklingspunkter.....	6
Afslutning.....	6

Baggrund

Efter ønske fra Uddannelse-, Erhverv- og Beskæftigelsesudvalget (EBU), blev der den 20. juni 2023 afholdt et arbejds møde, hvor repræsentanter fra VeteranHaven, Gardehusarkasernen, Danmarks Veteraner, Veterancentret og Forsorgscenter Toften deltog sammen med Jobcentret og fungerende veterankoordinator. Omdrejningspunktet for mødet var udvalgets ønske om en konkretisering af særligt snitfladerne og ansvarsfordelingen ift. den fremtidige rolle som veterankoordinator i Slagelse Kommune.

Mødet ledte til, at parterne endte ud med nedenstående generelle enighed omkring den samlede indsats over for især de udsatte veteraner.

Generelt

Der var bred enighed om at "samarbejde på tværs" er løsningen på at levere den bedste hjælp og støtte til veteranerne. Det gælder både de veteraner, der stadig er tjenestegørende, i civilt arbejde, ledige, sygemeldte m.fl., men jo især de udsatte veteraner samt pårørende.

Parterne var enige om, at veterankoordinatorstillingen som minimum bør være en fuldtidsstilling. Veterankoordinatoren har ingen myndighedsfunktion og derfor er den koordinerende rolle på alle niveauer afgørende.

Veterankoordinatoren skal kunne

- 1) lede op på politisk niveau i organisationen
- 2) lede nedad – ift. videndeling med og opkvalificering af kollegaer / nøglepersoner
- 3) lede på tværs og få alle ressourceområder med samt
- 4) lede ud af organisationen ved at kommunikere, samarbejde og opnå effektmål for alle veteraner.

Funktionsområder

Veteraner

Ved en veteran forstås en person, der – som enkeltperson eller i en enhed – har været udsendt i mindst én international operation i mere end 28 dage. Personen kan fortsat være ansat i forsvaret, men kan også være overgået til det civile uddannelsessystem, arbejdsmarked eller andet. Veterankoordinatoren er for alle veteraner bosat i Slagelse Kommune.

Udsatte veteraner

Forsvarets delrapport *Rehabilitering af de mest udsatte veteraner* fra juni 2020, peger på "... at samarbejdet mellem kommunerne, Veterancentret og de øvrige aktører på veteranområdet skal styrkes. Et styrket kommunalt samarbejde vil blandt andet skabe bedre overgange mellem indsatserne til gavn for de udsatte veteraner".

De allermest udsatte veteraner, kæmper ofte med psykiske problemer og nogle gange i kombination med forskellige former for afhængigheder. Ligesom nogle veteraner også er udfordret på deres boligsituation. Derfor er der behov for et tæt samarbejde om målgruppen internt på tværs i kommunen, men også med Veterancentret, sygehusvæsen og andre instanser, da der ofte også er behov for behandling (se rollefordeling nedenfor).

Pårørende

Veterankoordinatoren har også en væsentlig funktion i forhold til pårørende til veteraner, som også hjælpes og vejledes i forhold til muligheder, herunder indsatser og tilbud. Helt konkret skal veterankoordinatoren hjælpe de pårørende med at komme i kontakt med de relevante afdelinger i kommunen eller relevante i Veterancentret og hos NGO'er.

Samarbejdspartnere

Veterankoordinatoren samarbejder med en række parter, der også har forskellige tilbud til veteranerne, fx Forsvaret, Politi, Beredskab, Boligselskaber, DIF, Danmarks Veteraner/Veteranstøtten m.fl.

Frivillige og NGO'er

Veterankoordinatoren er opsøgende og sikrer samarbejds møder med følgende frivillige organisationer som f.eks. Veteran Caféen, Pårørende Café, Røde Kors, Kirkens Korshær, Mandecenter, VeteranHaven, varmestuer, KFUM m.fl.

Kollegaer internt

Der er på tværs af de fleste relevante områder i kommunen udpeget nøglepersoner, der skal have styrket deres viden om veteranernes kultur, identitet og udfordringer, for på den måde at være behjælpelige i videndelingen på de enkelte områder. Det er f.eks. i jobcentrets afdelinger, rusmiddelcentret samt Børn og Unge. Der fortsættes med udpegnings af nøglepersoner i de afdelinger der mangler.

Derudover ses særlige funktioner, som Hjerneskadekoordinator, Borgerrådgiver, vejledere, gadeteam, m.fl., også som nøglepersoner og inviteres med til netværksmøder, kurser m.m.

Netværk

Tværgående netværksmøder er væsentlige for veterankoordinatorens koordinering. Det gælder både internt og i samarbejdet med eksterne samarbejdspartnere og frivillige organisationer m.fl.

Veterankoordinatorfunktionen bør fremadrettet være mere netværksbaseret og det skal i funktionsbeskrivelsen tydeliggøres, hvad det er der skal koordineres og faciliteres.

Veterankoordinatoren faciliterer i dag følgende netværksmøder

- Nøglepersonerne fra alle relevante kommunale områder (ca. hver anden måned)
- Besøg på Veterancentret og andre samarbejdspartnere med nøglepersoner (for at give kendskab og skabe relationer direkte for nøglepersonerne)
- Udviklingsgruppen for Flagdagen.
Flagdagen skal adressere en bredere målgruppe, alle veteraner, også dem der ikke kommer fra Forsvaret.

Veterankoordinatoren deltager i følgende netværksmøder

- Gardehusarregimentets Regionale Veteranforum (to gange årligt)
- Veterancentrets netværksmøder for veterankoordinatorer i Danmark
- Veterancentrets årlige Veterankonference
- Soldater-/veteranforeningsmøder/-aktiviteter

Samarbejder og snitflader

Opsøgende arbejde

Arbejdet med de svært kontaktbare og hjemløse veteraner er typisk langvarig, ofte over mere end et år. Derfor er koordineringen af indsatsen, der bæres af flere parter, afgørende.

Kommunens opsøgende indsats for hjemløse sker primært gennem gadeplansmedarbejdere fra Forsorgscentret Toften, der er en del af KFUM's sociale arbejde i Danmark. Det er meget få hjemløse veteraner, som gademedarbejderne møder i deres virke (ca. en håndfuld om året¹).

Veterancentrets opsøgende medarbejdere søger aktivt kontakt til personer, som de formoder er veteraner og reagerer på bekymringshenvendelser. Hvor Toftens opsøgende medarbejdere arbejder i Slagelse

¹ Ifølge Forstander Forsorgscentret Toften 20. juni 2023

Kommune, dækker Veterancentret Region Sjælland og medarbejderne er inddelt i områder, hvor to personer er dedikeret til bl.a. Slagelse.

En veteran, der henvender sig til Veterancentret, som har lyst og vil give samtykke, kan få hjælp. I modsat tilfælde er indgangsvinklen altid kommunen. Veterankoordinatoren og private og frivillige aktører kan være det virksomme hjælpemiddel, da mange udsatte veteraner, vægrer sig mod alt, der har med forsvaret at gøre. I nogle tilfælde er det også gældende for den kommunale indsats.

Veterancentret

Veterancentret behandler, rådgiver og støtter veteraner og deres pårørende, ligesom de støtter og arbejder sammen med frivillige og kommunale veteranaktører. Veterancentret rummer en række forskellige fagligheder fra psykologer over forskere og rådgivere i sociale, familiære og arbejdsmæssige forhold.

Den gruppe af veteraner, som de opsøgende rådgivere har kontakt med, har ofte problemer, som vedrører hjemløshed, manglende forsørgelsesgrundlag, misbrug, ensomhed og psykiatriske diagnoser. Ofte lever de isoleret og har svært ved at benytte tilbud og muligheder i både private, frivillige og professionelle netværk.

Veterancentret har en særlig opsøgende indsats for at hjælpe de veteraner, som er svært kontaktbare eller hjemløse. Denne gruppe af veteraner er kendetegnet ved, at de har svært ved selv at tage initiativ til kontakt. Derfor arbejder Veterancentrets opsøgende rådgivere med veteranerne der, hvor de opholder sig. I stedet for at mødes på et almindeligt kontor, møder de veteranerne på herberger, veteranhjem eller soldaterhjem, i skovområder, på banegårde eller på gaden.

Aktuel fordeling i Veterancentrets afdeling på Gardehusarkasernen i Slagelse:

- 2 opsøgende rådgivere
- 3 beskæftigelsesrådgivere
- 3 socialrådgivere
- 2 familierådgivere
- 3 psykologer

Forsorgscenter Toften

Forsorgscenter Toften (Toften) er et tilbud til dem, der ikke har en bolig, eller ikke kan opholde sig i egen bolig. Det kan skyldes misbrug, opløst parforhold, samlivsproblemer, ensomhed og/eller mangel på netværk. Alle de ting der kan være medvirkende til, at det er svært at indgå i samfundet på almindelig vis. Forsorgscenteret optager borgere døgnnet rundt hele året. Der er døgnåbent på telefonen.

Forsorgscenter Toften er opdelt i flere teams, hvoraf et af dem, er det opsøgende gadeteam (§99) med tre medarbejdere. De er opsøgende på gadeplan og rykker ud ved bekymringshenvendelser for andre udsatte medborgere, som er hjemløse, har et misbrug eller psykiske- og/eller socialeudfordringer. Derudover har Forsorgscenter Toften en gadesygeplejerske, som også har en opsøgende funktion.

Derudover har Forsorgscenter Toften følgende ansatte:

- Bostøtte medarbejdere - Housing First: 6 medarbejdere
- Paragraf 85/støtte i eget hjem: 8 medarbejdere
- Den sociale hjemmepleje / de meget skæve boliger: 4,5 medarbejdere
- Social drive out: 1,5 medarbejdere
- Forsorghjem paragraf 110/107/108: 20 medarbejdere

Veterankoordinator

Veterankoordinatoren er også deltagende i den opsøgende indsats:

- Veterankoordinatoren er opsøgende, hvor veteraner færdes f.eks. i veteranfællesskaber, varmestuer, mandehjem, KFUM-hjemmet samt ved før-, under- og efter-arrangementer i forbindelse med udsendelse.
- Ved henvendelser fra de opsøgende medarbejdere fra Forsorgscenter Toften og Veterancentret får veterankoordinatoren en koordinerende rolle i form af én indgang til Slagelse Kommune.
- Veterankoordinatoren er opsøgende på baggrund af bekymringshenvendelser på mail, telefon og i møder.

Rollefordeling i det opsøgende arbejde

Som udgangspunkt gennemføres den opsøgende indsats af Veterancentret, Toften og veterankoordinatoren. Den opsøgende indsats kan gennemføres af hver enkelt eller kombineret i et samarbejde. Den enkelte veteran vil altid være centrum for indsatsen.

I forhold til den opsøgende funktion er der allerede i dag etableret et tæt samarbejde mellem kommunen (veterankoordinatoren), Toften (gadeteam) og Veterancentret, hvor det koordineres og sikres, at ikke alle henvender sig til de samme. Toften oplever generelt at meget få af de bekymringshenvendelser, de modtager, er vedr. veteraner.

Det er afgørende for særligt de mest udfordrede veteraner, at de har én indgang og én person, de skal forholde sig til i mødet med systemerne/kommunen.

1. Veterancentret er den primære aktør på det opsøgende arbejde ift. veteraner. Veterancentret kontakter veteraner efter at have modtaget bekymringshenvendelser med henblik på at undersøge, "hvor alvorligt er det?", "selvmordstruet?", og retter evt. henvendelse til politiet. Uden for normal arbejdstid henvises til Veterancentrets døgntelefon samt Veteranstøtten (en del af Danmarks Veteraner).
2. Forsorgscenter Toften, Team 99 – Kommunens gadeteam er primære personer på det opsøgende arbejde for de hjemløse, herunder også evt. veteraner. Toften henvender sig til Veterancentret, når de møder en veteran. Hvis veteranen ikke ønsker dette samarbejde, så kontaktes veterankoordinatoren, hvis veteranen ønsker det.
3. Veterankoordinatoren tager ud til veteraner, eller koordinerer med de andre aktører om at kontakte pågældende. Det er væsentligt, at det fra start er de rette indsatser, der iværksættes overfor veteranerne, og her spiller veterankoordinatoren en afgørende rolle i forhold til at udbrede kendskabet til indsatser og tilbud.
4. Når der skal mere til end Veterancentret kan imødekomme, bliver veteranen en borger, der fx får § 85-støtte, hvilket fordrer en god dialog mellem Veterancentret og veterankoordinatoren – Veterancentret er en indsats uden myndighed, og koordinerer derfor med myndighedsbehandlere.
5. Hvis veteranen og evt. pårørende ønsker det, kan veterankoordinatoren være bisidder og vejleder ift. relevante tilbud og sikre samarbejdet med kommunens øvrige instanser og evt. eksterne tilbud.

Akutberedskab

Der er allerede etableret en række døgntelefoner, der kan henvises til udenfor veterankoordinatorens åbningstid: Veterancentret, Livslinjen, Veteranstøtten, Toften og Gardehusarregimentets regions-/døgntelefon.

Opmærksomheds- og udviklingspunkter

På mødet fremkom der forskellige forslag til den videre udvikling af samarbejdet. Herunder nævnes konkrete ideer og opmærksomhedspunkter.

- Det er relevant at koble Forsvarets rød-gul-grøn-profil (Operativ stresskontrol) til veterankoordinatorfunktionen for at tydeliggøre de forskellige opgaver/roller afhængig af, hvor på skalaen den pågældende veteran/pårørende befinder sig.
- Processen for hjælp i forhold til de enkelte "typer" af veteraner kan være medrammesættende for at beskrive veterankoordinatorens funktion.
- Muligheden for GIS-kort med tilbud til veteraner og pårørende, kunne være et godt redskab til både veteraner og medarbejdere i kommunen.
- Opsættes der effektmål, skal der afrapporteres på disse i årsrapporten, hvor det også kan overvejes at indføre en smiley-ordning i forhold til veterankoordinatorens samarbejdsrelationer.
- Der er stadig usikkerhed om, hvorvidt der er veteraner, som hverken Toften, Veterancentret, veterankoordinatoren, Forsvaret, VeteranHaven, NGO'er og andre ikke har fat i. Derfor kunne det evt. undersøges, om det er tilfældet eller ej f.eks. i samarbejde med forskningsenheder og relevante aktører.
- Anerkendelse skal ramme veteranerne og deres pårørende bredt – men prioritering til de udsatte veteraner. "De 90 procent skal trække de 10 procent med til diverse aktiviteter" (Peer to peer).
- Der skal være en rød tråd i strategien og mellem strategien og veterankoordinatorens funktionsbeskrivelse.

Afslutning

Som arbejdsgruppen pointerede, bør funktionsbeskrivelsen for veterankoordinatoren afspejle ovenstående beskrivelser, ligesom Veteranstrategien skal beskrive de nødvendige sammenhænge.

Den kommunale Veteranstrategi udspringer af den nationale Veteranpolitik.

Det er veterankoordinatorens opgave, at sikre fokus på de servicetjek, som respektive ministerier offentliggør.

I det nationale servicetjek af veteranindsatsen deltager Forsvaret, offentlige myndigheder samt faglige og frivillige organisationer, hvoraf mange selv er veteraner. De bidrager alle med erfaringer og forslag til nye indsatser. Servicetjekket har afsat i en videnskabelig og systematisk opfølgning på Forsvarets og andre aktørers erfaringer og forskning. Veteranområdet er under fortsat udvikling og mange af idéerne og forslagene til nye indsatser kan formentlig realiseres som direkte følge af servicetjekket.

Det samme gælder Veterancentrets fokusområder, som fx at have fokus på familien. Servicetjek kan ses som emner, som Veterancentret får midler til og på den måde får mulighed for at levere en samlet indsats til via kurser, konferencer m.m. til de enkelte kommuner. Derfor er det også en opgave, som veterankoordinatoren skal have fokus på, så nøglepersonerne og de enkelte kommunale områder ved, at de findes og derved kan komme de enkelte veteraner og deres pårørende til gavn.